

Foto de T. IOVU și A. MARDARE.

DEMOCRAȚIA-I VEȘNICĂ, REACȚIUNEA-I EFEMERĂ

(Sfîrșit).

testa și a condamna acțiunile criminale ale celor ce s-au autoinstalat la putere, înlăturîndu-l cu nerușinare pe Președintele Mihail Gorbaciov, ales de către Congresul deputaților din Uniunea R.S.S. Majoritatea celor care au luat cuvîntul și-au exprimat încrederea în victoria forțelor progresiste, căci reacțiunea e ceva efemer și numai democrația are dreptul la veșnicie. Nimeni nu va putea să se răfuiască cu tînăra democrație, firavă încă, care pentru prima dată în cei 70 de ani a început să înflorească, în sfîrșit, și în ultimul imperiu ce s-a mai păstrat pe planetă.

Leonida Lari: «Impostorii au promis că vor elimina din societate elementele neconvenabile. Vă dați seama ce înseamnă asta?! Elementele neconvenabile au fost eliminate din rîndurile diferitelor popoare timp de 70 de ani la rînd. In Uniunea Sovietică pe vreme de pace au murit în lagărele comuniste mult mai mulți oameni decît în timpul războiului împotriva lui Hitler. Acum acești călăi, acești ticăloși doresc să repete lecția tragică a istoriei...»

Dl. Isaenco, ziarist ucrainean: «Ucraina este un scut al Dumnevoastră împotriva comunismului și dictaturii... Cei opt uzurpatori (samozvanți — Gh. L.) care au produs lovitura militară de stat la Moscova au mers pe calea lui Kerenski: au divulgat prin aceasta data și ora contra ofensivei generale a comuniștilor împotriva democrației în U.R.S.S. și a democrației din toată lumea. Le mulțumim pentru aceasta...

Păcat că Mihail Gorbaciov și-a permis să aibă în anturajul său asemenea ticăloși și nemernici...»

Valeriu Matei: «Un scriitor francez spunea că nici o armată nu va rezista în fața ideii, timpul căreia a venit. Timpul ideii de libertate și independență a venit demult. Această idee rezistă în fața tuturor imperiilor, tuturor armatelor și atunci cum să nu poată rezista în fața unei hunte de tremurici?!.

Ceea ce s-a întîmplat în noaptea spre 19 august e ultima zvîrcolire a forțelor dictatoriale, care tind să mențină cu orice preț puterea ce demult le-a scăpat din mîini. Nu le va merge. Ne vom păstra libertatea fiindcă există forțe democratice. Alături de noi sînt și cei aproape 25 milioane de frați ai noștri din România...»

Ion Ungureanu: «Nu e întîmplător că mitingul nostru de solidaritate cu toate forțele democratice are loc alături de ruinele celui care a născut această monstruozitate... Combustibilul pe care se ține hunta comunistă este minciuna. Și cea mai mare minciună pe care a spus-o Ianaev la conferința de presă e că el e prieten cu Mihail Gorbaciov. Să vedeți: călăul e prieten cu victima sa. Ceea ce au făcut puciștii, au făcut hoțește, în timpul nopții, ca niște tîlhari. Deci iată cu cine avem de-a face: cu forțele întunericului, cu forțele diavolului. De aceea ne închinăm luminii lui Dumnezeu...

Programul reîntoarcerii la totalitarism, demult zămislit este un circ al istoriei, iar puciul — ultima paradă a clovnilor istoriei».

La miting au mai vorbit scriitori, actori, țărani, muncitori, oameni de diferite profesii și, după cum am menționat, — reprezentanți ai mai multor partide. Numai din partea P.C.M. n-a vorbit nimeni. Liderii comuniștilor din Moldova n-au îndrăznit să condamne hunta și să apere constituția, democrația, deoarece, vorba ceea, corb la corb nu-și scoate ochii.

După adoptarea rezoluției și încheierea mitingului grupe de voluntari s-au îndreptat spre obiectivele principale ale capitalei, pentru a le ține permanent sub pază: și azi, și la noapte, și mîine — atîta timp cît va fi necesar.

Gheorghe LUPUȘOR.

Apel la rațiune

CĂTRE SOLDAȚII ȘI OFIȚERII DIN FORȚELE ARMATE ALE U.R.S.S., DIN COMITETUL SECURITĂȚII STATULUI ȘI DIN M.A.I. AL U.R.S.S.

Militari!
Compatrioți!

A fost făcută o tentativă de lovitură de stat. Președintele U.R.S.S., care este comandantul suprem al Forțelor Armate ale U.R.S.S., a fost înlăturat din funcție. Vicepreședintele U.R.S.S., primul-ministru, președintele K.G.B. al U.R.S.S., miniștrii apărării și de interne al U.R.S.S. au format un organ anticonstituțional, comițînd astfel o trădare de stat, care este una dintre crimele de stat cele mai grave.

Țara este confruntată cu spectrul terorii. «Ordinea», pe care ne-o făgăduiesc noii «salvatori ai patriei», va degenera într-o tragedie, soldîndu-se prin suprimarea eterodoxiei, prin lagăre de concentrare și arestări în noapte. «Viața bună» promisă va rămîne doar un miraj propagandistic.

Soldați și ofițeri! În această clipă tragică pentru Rusia, pentru întreaga țară, mă adresez vouă, apărătorilor ei. Poporul are încredere în voi. Voi sînteți chemați să apărați ordinea constituțională, viața și libertatea cetățenilor, suveranitatea, integritatea și inviolabilitatea teritoriului Federației Ruse.

Vă cer să nu vă lăsați atrași în aventura criminală a celor care au pus mîna pe arme. Ei vă vor cere să trageți în oameni neînarmați. Nu executați ordinele criminale! Nu vă faceți complici la crimă!

Militari! Compatrioți! Nu admiteți ca țara să fie aruncată înapoi în întunericul totalitarismului, în haosul sîngeros al dictaturii. Nu admiteți ca soarta Rusiei să fie hotărîtă de o mînă de trădători.

Președintele R.S.F.S.R.
Boris ELȚÎN.

Cu privire la instituirea ilegală a stării excepționale

MOSCOVA. (Moldova-pres). Într-o hotărîre adoptată în unanimitate de Guvernul Federației Ruse, în cadrul unei ședințe, se arată că, examinînd situația creată, provocată de înlăturarea de la conducerea țării a Președintelui U.R.S.S. legal ales, Consiliul de Miniștri al R.S.F.S.R. relevă caracterul neconstituțional și ilegal al acestor acțiuni, precum și al creării Comitetului de stat pentru starea excepțională în U.R.S.S.

Consiliul de Miniștri al R.S.F.S.R. sprijină apelul conducătorilor R.S.F.S.R. «Către cetățenii Rusiei», trecerea la îndeplinirea neabătută a Decretului președintelui R.S.F.S.R. din 19 august 1991 și recomandă Consiliilor de Miniștri ale republicilor din cadrul R.S.F.S.R., organelor executive ale puterii din formațiunile autonome, ținuturi și regiuni să asigure îndeplinirea acestui decret.

Organele executive ale puterii de stat din R.S.F.S.R. la toate nivelurile urmează, conform hotărîrii, să se conducă neabătut în activitatea lor după legislația R.S.F.S.R. în vigoare pe teritoriul Federației Ruse.

Guvernelor tuturor republicilor unionale li se adresează apelul de a-și uni eforturile pentru apărarea și sprijinirea ordinii constituționale pe întregul teritoriu al U.R.S.S.

Șefilor guvernelor tuturor statelor din lume, Consiliului de Securitate al O.N.U. li se adresează apelul de a condamna acțiunile Comitetului de stat pentru starea excepțională din U.R.S.S., de a nu recunoaște legalitatea autorității sale în U.R.S.S. și a reprezentanților săi peste hotare.

Decret al Președintelui R.S.F.S.R. legat de starea excepțională

MOSCOVA. (Moldova-pres). Agenția RIA a difuzat un decret al președintelui R.S.F.S.R., Boris Elțin, legat de starea excepțională decretată în U.R.S.S.

Documentul menționează că s-a făcut o încercare de lovitură de stat, în urma căreia a fost înlăturat din funcție Președintele U.R.S.S., care este comandantul suprem al forțelor armate ale U.R.S.S. Vicepreședintele U.R.S.S., primul-ministru al U.R.S.S., președintele K.G.B. al U.R.S.S., miniștrii apărării și de interne al U.R.S.S. fac parte dintr-un organ anticonstituțional, comițînd prin aceasta o crimă de stat. Ca urmare a acestor acțiuni, activitatea puterii executive legal alese a U.R.S.S. este paralizată.

În situația excepțională creată, președintele R.S.F.S.R. hotărăște ca, pînă la convocarea Congresului extraordinar al deputaților poporului al U.R.S.S., toate organele puterii executive din U.R.S.S., inclusiv K.G.B. al U.R.S.S., M.A.I. al U.R.S.S., Ministerul Apărării al U.R.S.S., care funcționează pe teritoriul R.S.F.S.R., să treacă în subordonarea directă a președintelui ales de popor al R.S.F.S.R.

Comitetul Securității Statului, Ministerul Afacerilor Interne ale R.S.F.S.R., Comitetul de Stat pentru Problemele apărării al R.S.F.S.R. să îndeplinească temporar funcțiile organelor corespunzătoare ale U.R.S.S. pe teritoriul R.S.F.S.R.

Toate organele teritoriale și altele ale M.A.I., K.G.B. și Ministerului Apărării de pe teritoriul R.S.F.S.R. sînt obligate să îndeplinească imediat decretele și dispozițiile președintelui R.S.F.S.R. și ale Consiliului de Miniștri al R.S.F.S.R., ordinele K.G.B., M.A.I. și Comitetului de Stat pentru Problemele Apărării ale R.S.F.S.R.

Toate organele, oficialitățile și cetățenii R.S.F.S.R. să ia măsuri imediate pentru a exclude îndeplinirea oricăror hotărîri și dispoziții ale Comitetului anticonstituțional pentru starea excepțională.

Oficialitățile care îndeplinesc hotărîrile comitetului menționat vor fi înlăturate de la executarea obligațiilor lor, potrivit Constituției R.S.F.S.R.

Organele Procuraturii R.S.F.S.R. să adopte imediat măsuri pentru tragerea la răspundere penală a persoanelor respective.

ȘTIRI SCURTE

INCHIDEREA PORTULUI TALLINN

HELSINKI, 19. (Moldova-pres). Armata sovietică a închis portul Tallinn, de la Marea Baltică, a anunțat agenția de presă estoniană ETA, citată de France Presse. Aceeași sursă precizează că ofițeri ai armatei sovietice l-au anunțat pe directorul portului Tallinn luni dimineața că frontiera sovietică este închisă și nici o navă nu poate părăsi portul. Informațiile de mai sus au fost confirmate de un purtător de cuvînt al autorităților portuare din Helsinki.

APEL AL SOVIETULUI REGIONAL LENINGRAD

LENINGRAD. 19. (Moldova-pres). Sesiunea extraordinară a Sovietului regional Leningrad a adoptat un apel adresat președintelui R.S.F.S.R., Boris Elțin, în care se arată că destituirea lui Mihail Gorbaciov și decretarea stării excepționale în unele regiuni din U.R.S.S. «sînt acțiuni ilegale», relatează agenția RIA.

«Considerăm că, în acest moment, numai Dumneavoastră și conducerea R.S.F.S.R. trebuie să vă asumați răspunderea pentru restabilirea puterii legale în țară, pentru menținerea stabilității sociale și a ordinii publice, amenințată în prezent ca urmare a acțiunilor provocatoare și aventuriste ale autorilor loviturii de stat», se arată în document.

MIHAIL GORBACIOV SUB AREST LA DOMICILIU

MOSCOVA. 19. (Moldova-pres). Potrivit relatărilor agenției de presă RIA, care citează surse demne de încredere, Președintele U.R.S.S., Mihail Gorbaciov, înlăturat de la putere în noaptea de 19 august «din motive de sănătate», se află în prezent sub arest la domiciliu, într-o vilă din Crimeea.

ȘI-AU SUSPENDAT EMISIUNILE

MOSCOVA. 19. (Moldova-pres). Printr-un ordin al președintelui [illegible]